

Rekisteröidyn informointi ennen suostumuksen vastaanottamista

Ohje oppilaitokselle ja koulutustoimijalle: Tämä malliasiakirja on tarkoitettu koulutustoimijan ja/tai oppilaitoksen oman lomakkeen mallipohjaksi. Voit hyödyntää malliasiakirjan sisältöjä lataamalla asiakirjapohjan ja muokkaamalla sen sisältöjä. Saat muokattua ylä- ja alatunnisteissa olevia tietoja ja lisättyä esimerkiksi koulutustoimijan tai oppilaitoksen tietoja tai logon niihin klikkaamalla ylätunnistetta.

Voit muokata malliasiakirjan tekstiä oppilaitoksen omaan käyttöön sopivaksi. Muokattavaksi tarkoitettuja organisaatiokohtaisia otsikoita ja kappaleita on korostettu asiakirjassa keltaisella taustavärillä, mutta voit tehdä asiakirjan sisältöihin myös muita tarvittavia muutoksia. Asiakirjapohjassa on huomioitu oletusarvioisesti sekä vapaan sivistystyön, että taiteen perusopetuksen tietojen tallentamiseen liittyvät tilanteet. Voit tarvittaessa poistaa asiakirjalta ylimääräisiä sisältöjä. Poista lopuksi oppijan ja/tai alaikäisen huoltajan lomakeversiosta tämä kursivoitu ohjeteksti. Korostettua ohjetekstiä löytyy myös jäljempää sivuilta 9 alkaen.

Taiteen perusopetuksen ja vapaan sivistystyön tiedot KOSKI-tietovarannossa

Opetushallituksen ylläpitämään opetuksen ja koulutuksen valtakunnalliseen tietovarantoon (jäljempänä KOSKI-tietovaranto tai KOSKI-palvelu) voidaan tallentaa valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetussa laissa (884/2017) säädettyjä tietoja. Osaamisen tunnistamisen ja tunnustaminen edistämiseksi myös tiedot vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen opintosuorituksista voidaan merkitä tietovarantoon. Muutos tukee osaltaan jatkuvan oppimisen uudistusta ja tavoitteena on tehdä eri tavoin hankittu yksilön osaaminen näkyväksi työelämässä ja koulutusjärjestelmässä. Oppija, jonka tietoja on tallennettu KOSKI-tietovarantoon, voi hyödyntää ja jakaa tietojaan Oma Opintopolku-palvelusta esimerkiksi toiselle oppilaitokselle tai työnantajalle osaamisen tunnistamista ja tunnustamista varten. Toisin kuin muiden tietovarantoon tallennettavien tietojen, perustuu lain 9 d §:ssä säädettyjen vapaan sivistystyön sekä 9 e §:ssä säädettyjen taiteen perusopetuksen tietojen tallentaminen molemminpuoliseen, koulutustoimijaa ja oppijaa koskevaan vapaaehtoisuuteen.

Vapaasta sivistystyöstä annetussa laissa tarkoitetun oppilaitoksen ylläpitäjä (jäljempänä koulutustoimija) voi päättää tarjota tietovarantoon tallentamista koulutukseen osallistuville opiskelijoille ja/tai osaamismerkkin suorittajille, kun kyse on

- vapaan sivistystyön vapaatavoitteisesta, osaamisperusteisesti kuvatusta ja arvioidusta koulutuksesta (9 d §) 1.8.2021 alkaen,
- tai kansallista perustaitojen osaamismerkistä (9 d §) 1.1.2024 alkaen.

Taiteen perusopetuksesta annetussa laissa tarkoitettu koulutuksen järjestäjä (jäljempänä koulutustoimija) voi päättää tarjota tietovarantoon tallentamista samaan koulutukseen osallistuville oppilaille, jotka opiskelevat taiteen perusopetuksen taiteenaloilta (9 e §):

- laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden mukaisia perusopintoja ja/tai syventäviä opintoja 1.1.2023 alkaen,
- tai yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden mukaisia yhteisiä opintoja ja/tai teemaopintoja 1.1.2023 alkaen.

Päätös on koulutustoimijalle vapaaehtoinen mahdollisuus. Koulutustoimija päättää itse, mistä alkaen ja missä sen järjestämissä koulutuksissa tai tarjoamissa osaamismerkeissä mahdollisuutta tarjotaan samaan

koulutukseen osallistuville oppijoille. Koulutustoimija, joka päättää aloittaa näiden tietojen tallentamisen järjestämässään vapaan sivistystyön tai taiteen perusopetuksen koulutuksessa, taikka hankkimassaan taiteen perusopetuksessa, ryhtyy suostumusten vastaanottamisen ja tietojen tallentamisen ensi kertaa aloitettuaan myös tietovarannon yhteisrekisterinpitäjäksi ja vastaa sille yhteisrekisterinpitäjänä kuuluvista velvoitteista.

Tietojen tallentaminen edellyttää vapaaehtoisesti annettua suostumusta

Tietojen tallentamisen lakisääteisenä edellytyksenä on, että oppija tai alaikäisen huoltaja suostuu kyseisen koulutuksen tai osaamismerkkin tietojen tallentamiseen.

Suostumus on yksi mahdollinen oikeusperuste henkilötietojen käsittelylle. Suostumus antaa rekisteröidylle mahdollisuuden valvoa henkilötietojensa käsittelyä ja vaikuttaa henkilötietojen käsittelyyn peruuttamalla suostumuksen. Jotta suostumus on pätevä, sen on oltava yksilöity, tietoinen, aidosti vapaaehtoinen ja yksiselitteinen tahdonilmaisu. Rekisteröity voi antaa suostumuksen ennalta määritellyyn, nimenomaiseen ja lailliseen tarkoitukseen.

Tiedot voidaan tallentaa vain, mikäli oppija tätä itse haluaa ja antaa siihen suostumuksensa kirjallisesti. Suostumuksen antaminen ei ole edellytys koulutukseen osallistumiselle, eikä se vaikuta oppijan saamaan arviointiin tai tämän saamiin todistuksiin. Suostumuksen antamisesta on oltava mahdollisuus kieltäytyä. Suostumusta ei voida pitää vapaaehtoisesti annettuna, jos rekisteröidyllä ei ole todellista vapaan valinnan mahdollisuutta ja jos hän ei voi myöhemmin kieltäytyä suostumuksen antamisesta tai peruuttaa sitä ilman, että siitä aiheutuu hänelle haittaa.

Suostumuksen pyytäminen edellyttää rekisteröidyn informointia

Suostumuksen pyytäminen edellyttää myös, että koulutustoimija informoi rekisteröityä ja henkilö tietää, minne tiedot tallennetaan, kuka niitä voi tallentamisen jälkeen käsitellä ja kuinka henkilö voi myöhemmin hallinnoida tietojen luovuttamista Oma Opintopolku-palvelussa. Henkilöä tulee myös informoida viranomaisten (Kela, Tilastokeskus) tietojensaantioikeuksista sekä siitä, miten tämä voi myöhemmin halutessaan perua antamansa suostumuksen.

Miksi tietojen tallentaminen perustuu rekisteröidyn vapaaehtoisesti ja nimenomaisesti antamaan suostumukseen?

Vapaan sivistystyön vapaatavoitteisten koulutusten tietoihin voi sisältyä kurssitietoja, jotka voivat antaa henkilön yksityiselämästä epäsuoria vihjeitä. Jokin kurssitieto voi antaa epäsuoran vihjeen henkilön sairaudesta, vammasta, poliittisista mielipiteistä, toimimisesta ammattiyhdistysliikkeessä tai uskonnollisesta tai filosofisesta vakaumuksesta. Tämän vuoksi hallituksen esityksessä (HE 19/2021) on ehdotettu, että vapaatavoitteisen koulutuksen tietojen tallentaminen tietovarantoon olisi sidottu henkilön itsensä antamaan suostumukseen. Ketään henkilöä ei näin ollen velvoiteta tallentamaan vapaassa sivistystyössä suorittamiaan kursseja tietovarantoon. Vastaavalla tavalla myös osaamismerkkin suorittaneen henkilön antama suostumus toimii henkilötietojen käsittelyn suojaustoimena (HE 68/2023).

Taiteen perusopetusta koskevat tiedot voivat olla salassa pidettäviä, jos ne koskevat vapaa-ajan harrastusta viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 24 §:n 1 momentin 32 kohdassa tarkoitettulla tavalla. Henkilön antama suostumus toimii henkilötietojen käsittelyn suojaustoimena. (HE 160/2022)

Oppija ja alaikäisen huoltaja näkevät tietovarantoon tallennetut tiedot Oma Opintopolku-palvelussa

Tiedot, jotka KOSKI-tietovarantoon tallennetaan, ovat välittömästi niiden tallentamisen oppijan sekä alaikäisen oppijan huoltajan tarkasteltavissa Oma Opintopolku-palvelussa, mistä tiedot löytyvät Omat opintosuoritukseni-osiosta. Päästäksesi palveluihin, joudut kirjautumaan sisään. Kirjautumisessa käytetään suomi.fi-tunnistautumista, joten tarvitset pankkitunnukset, mobiilivarmenteen tai sirullisen henkilökortin. Palvelussa oppijan on mahdollista valita suoritustietojaan kolmannelle osapuolelle, kuten oppilaitokselle tai työnantajalle, jaettavissa olevalle linkille (*jäljempänä suoritusjakolinkki*) esimerkiksi osaamisen tunnustamista ja tunnistamista varten.

Tietovarannon yhteisrekisterinpitäjät

Tietovarannon yhteisrekisterinpitäjistä on säädetty valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetussa laissa. Tietovarannon yhteisrekisterinpitäjiä ovat vapaasta sivistystyöstä annetussa laissa tarkoitetut, vapaan sivistystyön oppilaitosten ylläpitäjät, taiteen perusopetuksesta annetussa laissa tarkoitetut koulutuksen järjestäjät sekä Opetushallitus.

Taiteen perusopetuksen koulutuksen järjestäjä, kuten kunta, voi myös hankkia taiteen perusopetuksesta annetussa laissa tarkoitetut palvelut julkiselta tai yksityiseltä yhteisöltä taikka säätiöltä. Koulutuksen järjestäjä vastaa silloin siitä, että sen hankkimat palvelut järjestetään lain mukaisesti. Oppilaitos, jolta koulutustoimija hankkii taiteen perusopetusta, toimii tai voi toimia silloin koulutuksen järjestäjän lukuun henkilötietojen käsittelijänä, mutta sopimusoppilaitos tai sen ylläpitäjä ei kuitenkaan ole laissa tarkoitettu tietovarannon yhteisrekisterinpitäjä.

Opetushallitus vastaa tietovarannon yleisestä toiminnasta sekä teknisistä edellytyksistä tietojen tallentamista, käsittelyä ja luovutusta varten.

Yhteisrekisterinpitäjänä toimivat koulutustoimijat vastaavat tietojen täsmällisyydestä sekä laissa tarkoitetusta rekisteröidyn oikeudesta tietojen oikaisemiseen. Koulutustoimijat vastaavat tallentamiensa tietojen luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuoja-asetus) annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679, jäljempänä yleinen tietosuoja-asetus, 5 artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitetusta täsmällisyydestä sekä 16 artiklan mukaisesta rekisteröidyn oikeudesta tietojen oikaisemiseen.

Opetushallitus vastaa muista yleisessä tietosuoja-asetuksessa rekisterinpitäjälle säädetyistä velvollisuuksista ja muiden rekisteröidyn oikeuksien toteuttamisesta.

Suostumusten hallinta ja rekisteröidyn informointi ovat osa koulutustoimijan tehtäviä yhteisrekisterinpitäjänä

Yhteisrekisterinpitäjänä toimivan vapaan sivistystyön oppilaitoksen ylläpitäjän ja/tai taiteen perusopetuksen koulutuksen järjestäjän on ennen suostumuksen vastaanottamista informoitava rekisteröityä sekä alaikäisen oppijan huoltajaa henkilötietojen käsittelystä ja rekisteröidyn oikeuksista. Suostumuksen antajalle on annettava tietoa, kuinka tietovarantoon tallennettuja tietoja voidaan käsitellä, luovuttaa ja säilyttää. Tätä on informoitava viranomaisen tietojensaantioikeuksista sekä siitä, miten oppija voi halutessaan perua antamansa suostumuksen ilmoittamalla asiasta Opetushallitukselle. Yhteisrekisterinpitäjänä toimivat koulutustoimijat vastaavat myös suostumusten pysyvästä säilyttämisestä sen jälkeen, kun suostumus on annettu.

Ainoastaan tilanteessa, jossa yhteisrekisterinpitäjänä toimivan koulutustoimijan toiminta lakkaa eivätkä kyseisen rekisterinpitäjän tehtävät siirry toiselle oikeushenkilölle, kyseisten tietovarantoon tallennettujen tietojen sekä 9 d §:ssä ja 9 e §:ssä tarkoitettujen suostumusten osalta rekisterinpitäjänä toimii Opetushallitus.

Tietovarantoon tallennettavat tiedot / Käsiteltävät henkilötiedot

KOSKI-palveluun tallennettavista tiedoista sekä Opetushallituksen ylläpitämästä oppijanumerorekisteristä säädetään valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetussa laissa (884/2017). KOSKI-palvelu käyttää oppijanumerorekisteriä taustapalvelunaan. Oppijanumero on Opetushallituksen antama pysyvä tunnus, jota käytetään henkilön yksilöintiin Opetushallituksen palveluissa.

Oppijaa koskevat tiedot

Koulutuksen järjestäjän tallentaessa ensimmäistä kertaa oppijasta tietoja, tulee tallentaa oppijasta seuraavat henkilötiedot:

1. sukunimi, etunimet
2. henkilötunnus tai henkilölle, jolla ei ole suomalaista henkilötunnusta, oppijanumero

Oppilaalle muodostetaan suoritustietojen tallentamisen yhteydessä lisäksi oppijanumero, mikäli oppilaalla ei sitä entuudestaan ole. Löydät lisätietoa Opetushallituksen oppijanumerorekisteristä eDuuni-wikistä sekä oppijanumerorekisterin tietosuojaselosteelta.

Oppijanumeron muodostamisessa oppijasta tallentuu oppijanumerorekisteriin seuraavat tiedot:

1. nimi
2. oppijanumero
3. henkilötunnus (pelkkä oppijanumero, jos henkilöllä ei ole henkilötunnusta)
4. kansalaisuus
5. sukupuoli
6. äidinkieli
7. tarpeelliset yhteystiedot

Opetushallituksen ylläpitämän oppijanumerorekisterin muut tiedot (4–7) täydentyvät henkilötunnuksellisille oppijoille automaattisesti Digi- ja väestötietoviraston ylläpitämästä väestötietojärjestelmästä. Henkilötunnuksettomalle oppijalle koulutuksen järjestäjän tulee täydentää erikseen muut tiedot (4–7) oppijanumeroa luotaessa. Koulutustoimijan ohjeet tähän löytyvät Opetushallituksen eDuuni-wikistä. Mikäli oppija saa suomalaisen henkilötunnuksen sen jälkeen, kun hänelle on tallennettu KOSKI-palveluun opiskeluoikeus tai opiskeluoikeuksia ilman henkilötunnusta, koulutustoimijan tulee huolehtia siitä, että henkilötunnus liitetään oikeaan henkilöön Opintopolun oppijanumerorekisterissä viipymättä.

KOSKI-tietovarantoon tallennettavat vapaata sivistystyötä koskevat tiedot

Vapaan sivistystyön tallennettavasta tietosisällöstä on säädetty valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetun lain 9 d §:ssä. Löydät lisätietoa myös KOSKI-palvelun tietosuojaselosteelta.

Vapaatavoitteisen koulutuksen tietosisältö on yleispiirteiltään seuraava:

1. koulutuksen nimi ja koulutuksen laajuus;
2. koulutuksen päättymispäivä;
3. osaamisen arviointi.

Koulutuksen alkamispäivä ei ole laissa sallittu, tallennettava tieto, joten kaikki opiskeluoikeudet sisältävät tiedon ainoastaan koulutuksen päättymispäivästä. Opiskeluoikeuden kestonäky näkyy vain yksi vuorokausi, vaikka koulutus olisi tosiasiasa kestänyt kauemmin. Opiskeluoikeuden tiedot tallennetaan tietovarantoon ja ne näkyvät Oma Opintopolku-palvelussa vasta, kun koulutus on päättynyt.

Osaamismerkinn tietosisältö on yleispiirteiltään seuraava:

1. osaamismerkinn nimi;
2. osaamismerkinn suorittamispäivä;
3. osaamisen arviointi.

Opiskeluoikeuden kestonäky näkyy vain yksi vuorokausi (osaamismerkinn suorittamispäivä). Opiskeluoikeuden tiedot tallennetaan tietovarantoon ja ne näkyvät Oma Opintopolku-palvelussa vasta, kun osaamismerkki on suoritettu.

KOSKI-tietovarantoon tallennettavat taiteen perusopetusta koskevat tiedot

Taiteen perusopetuksen tallennettavasta tietosisällöstä on säädetty valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetun lain 9 e §:ssä. Löydät lisätietoa myös KOSKI-palvelun tietosuojaselosteelta.

Tietosisältö on yleispiirteiltään seuraava:

1. koulutuksen nimi ja laajuus opintopisteinä
2. koulutuksen alkamisen ja päättymisen ajankohdat;
3. osaamisen arviointi.

Opiskeluoikeuden tietojen tallentaminen tietovarantoon alkaa, ja tiedot näkyvät Oma Opintopolku-palvelussa jo opetuksen aikana, kun tietojen tallentaminen on ensi kertaa alkanut opetuksen alkamisen jälkeen. Opiskeluoikeuden kestonäky näkyvät opetuksessa olon tosiasialliset aloittamisen ja päättymisen ajankohdat. Jos koulutus on vielä meneillään ja opiskeluoikeus on aktiivinen, kesto näkyy muodossa alkamispäivämäärä – (tyhjä).

Kuinka tietovarantoon tallennettuja tietoja voidaan käsitellä, luovuttaa ja säilyttää?

Minne tiedot tallennetaan?

Tiedot tallennetaan Opetushallituksen ylläpitämään opetuksen ja koulutuksen valtakunnalliseen tietovarantoon (KOSKI-tietovaranto), mihin tallennettavista tiedoista säädetään valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetussa laissa. Tietojen tallentaminen perustuu vapaan sivistystyön osalta lain 9 d §:hen ja taiteen perusopetuksen osalta lain 9 e §:hen.

Oppija sekä alaikäisen huoltaja näkevät tietovarannossa olevat tiedot Opetushallituksen ylläpitämässä Oma Opintopolku-palvelussa, mistä tiedot löytyvät Omat opintosuoritukseni -osiosta. Päästäksesi palveluihin, joudut kirjautumaan sisään. Kirjautumisessa käytetään suomi.fi-tunnistautumista, joten tarvittavat pankkitunnukset, mobiilivarmenteen tai sirullisen henkilökortin.

Kuka tietoja voi tallentamisen jälkeen käsitellä?

Valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetun lain 9 d §:ssä tarkoitettujen vapaan sivistystyön ja 9 e §:ssä tarkoitettujen taiteen perusopetuksen osalta henkilötietojen käsittely on rajattu vain

välttämättömään, koulustuomijan ja Opetushallituksen suorittamaan käsittelyyn. Opetushallitus ja koulustuomija käsittelevät tietoja yhteisrekisterinpitäjän ominaisuudessa.

Opetushallitus ylläpitää tietovarantoa ja vastaa tietojen luovutusten lainmukaisuudesta

Opetushallitus vastaa tietovarannon yleisestä toiminnasta sekä teknisestä käyttöyhteydestä tietojen tallentamista, käsittelyä ja luovutusta varten. KOSKI-palvelun ylläpitoon ja sen kehittämiseen osallistuvat palveluntarjoajat (henkilötietojen käsittelijät) pääsevät tarkastelemaan KOSKI-palvelun sisältämiä henkilötietoja Opetushallituksen rekisterinpitäjän tehtäviin liittyvissä tiedonhuollollisissa tehtävissä.

Opetushallitus päättää tietojen luovuttamisesta tietovarannosta ja vastaa luovutuksen lainmukaisuudesta. Opetushallitus voi tuottaa tietovarannosta opetuksen ja koulutuksen arvioinnin, tutkimuksen, kehittämisen, tilastoinnin ja muun seurannan sekä ohjauksen ja rahoituksen edellyttämiä tietoaineistoja. Edellä mainittua, valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekisteriestä annetun lain 10 § 2 momentissa säädettyä ei kuitenkaan sovelleta 9 d § ja 9 e §:ssä tarkoitettuihin tietoihin, mikä tarkoittaa, että Opetushallitus vastaa myös siitä, ettei näitä tietoja luovuteta tietovarannosta sellaisille tahoille, joilla ei ole oikeutta tietoihin.

Viranomaisten tietojensaantioikeudet

Eräillä viranomaisilla on lainsäädäntöön perustuva oikeus saada tietovarantoon tallennetut, 9 d §:ssä tai 9 e §:ssä tarkoitetut tiedot. Tilastokeskuksella ja Kansaneläkelaitoksella on niitä koskevan lainsäädännön nojalla mahdollisuus pyytää tietovarannosta samoja tietoja, mitkä niillä on oikeus saada oppilaitoksen ylläpitäjältä ja koulutuksen järjestäjiltä.

Tilastolain (280/2004) 15 §:n 5. kohdan mukaan valtion viranomaiset ovat velvollisia antamaan salassapitosäännösten estämättä Tilastokeskukselle tilastojen laatimisen kannalta välttämättömät henkilötiedot, jotka kuvaavat henkilön koulutusta.

Opintotukilain (65/1994) 41 b §:n 3. kohdan mukaan Kansaneläkelaitoksella on oikeus saada salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä maksutta opintotuen täytäntöönpanoa varten oppilaitokselta tai Opetushallituksen taikka opetus- ja kulttuuriministeriön tietovarannosta opiskelijoiden tunnistamista ja yksilöintiä koskevat tiedot sekä opiskelijan opintoja ja opintojen seuranta koskevat tiedot.

Näin ollen, suostumuksen antajan on tarpeen tietää, että vaikka KOSKI-tietovarannossa olevat vapaatavoitteisen koulutuksen, osaamismerkkien taikka taiteen perusopetuksen tiedot eivät ole tilastointi- tai päätöksentekotarkoituksessa kattavia, niihin voi kuitenkin kohdistua Tilastokeskuksen tai Kansaneläkelaitoksen tietopyyntö, jolloin Opetushallituksella on velvollisuus luovuttaa pyydyt tiedot tietovarannosta.

Koulustuomijat käsittelevät henkilötietoja ja vastaavat tietojen oikeellisuudesta

Koulustuomijat vastaavat tallentamiensa tietojen luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä muista niille laissa säädettyistä yhteisrekisterinpitäjän velvollisuuksista.

Vapaan sivistystyön koulutuksen ja osaamismerkkien osalta tietojen tallentamiseen liittyvä henkilötietojen käsittely on rajattu vain välttämättömään, oppilaitoksen ylläpitäjän ja Opetushallituksen suorittamaan käsittelyyn. Koulustuomijan ja sen ylläpitämän oppilaitoksen virkailijat näkevät ja pääsevät käsittelemään tietoja Virkailijan Opintopolku-palvelussa omien voimassa olevien, organisaatioon sidottujen käyttöoikeuksiensa puitteissa. Virkailijoilla ei ole pääsyä muiden organisaatioiden tallentamiin tietoihin. Koulustuomija vastaa siitä, että se myöntää virkailijoilleen käyttöoikeudet Opintopolun

palvelukokonaisuuden palveluihin Opetushallituksen käyttäjähallinnan ohjeiden mukaan tietojen minimointiperiaatteen huomioiden.

Taiteen perusopetuksen osalta tietojen tallentamiseen liittyvä henkilötietojen käsittely on rajattu vain välttämättömään, koulutuksen järjestäjän ja Opetushallituksen suorittamaan käsittelyyn. Taiteen perusopetuksesta annetussa laissa tarkoitetun koulutuksen järjestäjä, esimerkiksi kunta, voi järjestää laissa tarkoitetut koulutuspalvelut itse tai hankkia julkiselta tai yksityiseltä yhteisöltä taikka säätiöltä. Koulutuksen järjestäjä vastaa silloin siitä, että sen hankkimat palvelut järjestetään lain mukaisesti. Hankintakumppanina toimiva sopimusoppilaitos tai sen ylläpitäjä ei ole tietovarannon laissa tarkoitettu yhteisrekisterinpitäjä. Mikäli sopimusoppilaitos, jossa opetus järjestetään ja joka arvioi oppilaan opinnot, osallistuu oppijoiden suostumuksen hallinnan ja/tai tietojen käsittelyn prosessiin koulutuksen järjestäjän lukuun koulutuksen järjestäjän kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti, myös sopimusoppilaitos käsittelee opetuksessaan olevien oppijoiden tietoja koulutuksen järjestäjän lukuun. Näissä tapauksissa taiteen perusopetuksen oppilas on koulutuksen järjestäjän, kuten kunnan, hankkimassa taiteen perusopetuksessa, ja hankintakoulutuksen toteuttava sopimusoppilaitos toimii koulutuksen järjestäjän lukuun henkilötietojen käsittelijänä.

Koulutustoimijan ja sen ylläpitämän oppilaitoksen samoin kuin sopimusoppilaitoksen ja sen ylläpitäjän virkailijat näkevät ja pääsevät käsittelemään tietoja Virkailijan Opintopolku-palvelussa omien voimassa olevien, organisaatioon sidottujen käyttöoikeuksiensa puitteissa. Virkailijoilla ei ole pääsyä eikä näkymää muiden organisaatioiden tallentamiin tietoihin. Sopimusoppilaitoksen hankintakoulutuksessa olevien oppilaiden tiedot näkyvät sekä opetuksesta vastaavan sopimusoppilaitoksen virkailijalle, että yhteisrekisterinpitäjänä toimivan koulutustoimijan, kuten kunnan, pääkäyttävirkailijalle, kun tiedot on ohjeiden mukaan tallennettu. Koulutustoimija sekä sopimusoppilaitoksen ylläpitäjä vastaavat omissa organisaatioissaan siitä, että ne myöntävät virkailijoilleen käyttöoikeudet Opintopolun palvelukokonaisuuden palveluihin Opetushallituksen käyttäjähallinnan ohjeiden mukaan ja tietojen minimointiperiaatteen huomioiden.

Oppija näkee tietonsa ja voi jakaa niitä Oma Opintopolku-palvelussa

Kun oppijan tietoja on ensi kertaa tallennettu KOSKI-tietovarantoon, ne näkyvät välittömästi myös Oma Opintopolku-palvelussa. Omat opintosuoritukseni -osioon kirjauduttasi, pääset tarkastelemaan suoritustietojasi. Suostumuksella tallennettujen tietojen yhteydessä näet merkinnän, että kyseiset opintosuoritustiedot ovat suostumuksellasi tallennettuja.

Oppija päättää itse suoritustietojensa mahdollisesta jakamisesta kolmannelle osapuolelle. Opintopolun verkkosivuilta löydät ohjeita, miten kolmannelle osapuolelle jaettavissa olevan suoritusjakolinkin voi muodostaa omien opintotietojen jakamista varten.

Huomaathan kuitenkin, että jos tallennettuja tietoja olisi rekisteröidyn omasta tahdosta johtuen käytetty esimerkiksi osana toisten opintojen suorittamista, se voi muodostaa Opetushallituksen ja koulutustoimijan käsittelylle sellaisen perustellun syyn, että tietoja ei enää voitaisi poistaa, vaikka suostumus peruutettaisiin. Tällaisena jatkohyödyntämisenä pidetään sitä, mikäli oppija on itse muodostanut Oma Opintopolku-palvelussa kyseiset suoritustiedot sisältävän suoritusjakolinkin, joka on ollut jaettavissa 3. osapuolelle, ja jota on voitu hyödyntää osaamisen tunnustamisessa ja tunnistamisessa.

Oma Opintopolku-palvelusta omien suoritustietojen yhteydestä oppija löytää myös painikkeen, jota klikkaamalla on mahdollista peruuttaa annettu suostumus. Painikkeen käyttäminen poistaa tiedot tietovarannosta pysyvästi, eikä tietoja ole enää mahdollista palauttaa perumisen jälkeen. Opetushallitus saa tiedon peruuttamisesta, ja ilmoittaa asiasta koulutustoimijalle, jonka tehtävänä on tuolloin huolehtia, ettei samoja tietoja tallenneta tietovarantoon enää uudelleen. Vaihtoehtoisesti suostumuksen peruutuksesta voi ilmoittaa lomakkeella, josta löytyy lisätietoa KOSKI-palvelun tietosuojaselosteelta.

Kauanko tietovarannossa olevia tietoja säilytetään?

Tietovarantoon tallennettujen tietojen säilytysajasta säädetään valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetussa laissa, jonka 11 § mukaan tietovarantoon tallennettavat tiedot säilytetään lähtökohtaisesti pysyvästi.

Mikäli oppija kuitenkin käyttää oikeuttaan perua antamansa suostumus ja tiedot poistetaan, siinä tilanteessa tietovarannossa olevat kyseiset suoritustiedot poistetaan pysyvästi KOSKI-palvelun tietosuojaselosteella kuvatulla tavalla. Sen jälkeen tietovarannossa ei ole enää olemassa tietoa siitä, mitä suoritustietoja oppijan opiskeluoikeudella on ollut. Tietojen poistaminen koskee kuitenkin vain tietovarannossa olevia tietoja, ei oppilaitoksen omaa opintohallintojärjestelmää.

Muuta lisätietoa

KOSKI-tietovarannossa olevia tietoja säilytetään Amazon Web Services- palveluntarjoajan konesaleissa EU-alueella. Tietoja ei siirretä EU:n tai Euroopan talousalueen ulkopuolelle. Lisätietoa asiasta löydät KOSKI-palvelun tietosuojaselosteelta.

KOSKI-tietovarannon sisältämiä tietoja ei käytetä profilointiin eikä tietoihin kohdisteta automaattista päätöksentekoa. Lisätietoa asiasta löydät KOSKI-palvelun tietosuojaselosteelta

Rekisteröidyn oikeudet

Ajantasainen kuvaus kaikista rekisteröidyn oikeuksista löytyy KOSKI-palvelun tietosuojaselosteelta. Oppijalla on oikeus saada tietoa omien henkilötietojensa käsittelystä sekä nähdä Opetuksen ja koulutuksen tietovarantoon tallennetut henkilötiedot (Tietosuoja-asetus, 15 artikla), oikeus tietovarantoon merkittyjen tietojen oikaisemiseen (16 artikla) sekä henkilötietojen käsittelyn rajoittamiseen (18 artikla). Oppijalla on lisäksi oikeus vastustaa tietojen käsittelyä tietosuoja-asetuksen artikla 21 mukaisesti ja peruuttaa antamansa suostumus lain Valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä (884/2017) 9 d §:n nojalla sekä mahdollisesti oikeus tietojen poistamiseen tietosuoja-asetuksen 17 artiklan nojalla. Lisäksi rekisteröidyllä oppijalla on oikeus tehdä kantelu tietosuojavaltuutetulle. Samat oikeudet koskevat myös alaikäisen oppijan huoltajaa.

Rekisteröidyn oikeus peruuttaa antamansa suostumus / Oikeus tietojen poistamiseen

Jos henkilö on antanut suostumuksensa valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetun lain 9 d §:ssä tai 9 e §:ssä säädettyjen tietojen tallentamiseen, rekisteröidyllä on oikeus vastustaa kyseisen koulutuksen tietojen käsittelyä tietosuoja-asetuksen artikla 21 mukaisesti ja peruuttaa antamansa suostumus valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetun lain (884/2017) 9 d tai 9 e §:n nojalla sekä mahdollisesti oikeus tietojen poistamiseen tietosuoja-asetuksen 17 artiklan nojalla.

Suostumuksen voi milloin tahansa peruuttaa ilmoittamalla siitä Opetushallitukselle, jonka on edelleen ilmoitettava peruuttamisesta yhteisrekisterinpitäjänä toimivalle koulutustoimijalle. Peruutusilmoituksen saatuaan Opetushallitus huolehtii tietojen poistamisesta tietovarannosta ja ilmoittaa asiasta koulutustoimijalle, jonka tulee silloin huolehtia siitä, että suostumusasiakirjaan tehdään merkintä, sekä estää tietojen uudelleen tallennus tietovarantoon. Tiedot poistetaan vain tietovarannosta, ei oppilaitoksen omasta opintohallintojärjestelmästä. Oppijan oikeus ja keinot tietojen poistamiseen on kuvattu myös KOSKI-palvelun tietosuojaselosteella.

Huomaathan kuitenkin, että jos tallennettuja tietoja olisi rekisteröidyn omasta tahdosta johtuen käytetty esimerkiksi osana toisten opintojen suorittamista, se voi muodostaa Opetushallituksen ja oppilaitoksen ylläpitäjän käsittelylle sellaisen perustellun syyn, että tietoja ei enää voitaisi poistaa, vaikka suostumus

peruutettaisiin. Tällaisena jatkohyödyntämisenä pidetään sitä, mikäli oppija on itse muodostanut Oma Opintopolku-palvelussa suoritusjakolinkin, joka on ollut jaettavissa 3. osapuolelle, ja jota on voitu hyödyntää osaamisen tunnustamisessa ja tunnistamisessa.

Alaikäisten rekisteröityjen vapaata sivistystyötä koskevien osalta tietojen käsittelyä voi vastustaa myös lapsen huoltaja tai tämän laillinen edustaja. Taiteen perusopetuksen tietojen osalta alle 15 vuotta täyttäneen lapsen osalta suostumuksen antamisesta ja sen peruuttamisesta päättää hänen huoltajansa tai hänen muu laillinen edustajansa. Alaikäinen lapsi, joka on täyttänyt 15 vuotta, taikka hänen huoltajansa tai muu laillinen edustajansa voi milloin tahansa peruuttaa taiteen perusopetuksen tietojen tallentamiseksi annetun suostumuksen ilmoittamalla siitä Opetushallitukselle, jonka on edelleen ilmoitettava peruuttamisesta koulutuksen järjestäjälle.

Miten suostumuksen peruuttamisesta ilmoitetaan Opetushallitukselle?

Ilmoitus suostumuksen peruuttamisesta tehdään Opetushallitukselle kirjautuneena Oma Opintopolku - palvelussa tai vaihtoehtoisesti kirjallisesti peruutuslomakkeella, jonka saantiosoite löytyy KOSKI-tietovarannon tietosuojaselosteelta.

Suostumuksen peruuttaminen tapahtuu kirjautumalla Oma Opintopolku-palveluun, jolloin omissa opintosuoritustiedoissa on mahdollista peruuttaa antamansa suostumus kyseisten opintojen tietojen osalta. Suostumuksella tallennettujen suoritustietojen yhteydestä löytyy Peruuta suostumus -painike, jota käyttämällä rekisteröity pääsee poistamaan kyseiset tiedot. Suostumuksen peruutus on pysyvä, eikä tietoja ole mahdollista palauttaa peruutustoiminnallisuuden käyttämisen jälkeen.

Vaihtoehtoisesti oppilas tai tämän huoltaja voi ilmoittaa peruutuksesta paperisella lomakkeella, jolloin tiedot poistetaan Opetushallituksen toimesta, kun lomake on vastaanotettu ja käsitelty Opetushallituksessa. Oppilas ja huoltaja löytävät ohjeet lomakkeen saantiosoitteeseen sekä toimittamiseen KOSKI-palvelun tietosuojaselosteelta. Lomakkeelta löytyy tarkempi täyttöohje.

Tietoja ei kuitenkaan poisteta, mikäli kyseisiä suoritustietoja on oppilaan omasta toimesta jatkohyödynnetty tavalla, joka muodostaa esteen tietojen poistamiselle. Tämä tarkoittaa tilanteita, joissa oppija on omasta toimestaan muodostanut Oma Opintopolku-palvelussa sellaisen suoritusjakolinkin, jolle kyseiset tiedot ovat sisältyneet ja jota on voitu hyödyntää esimerkiksi osaamisen tunnustamisessa ja opintojen hyväksi lukemisessa jossain toisessa oppilaitoksessa.

Mikäli tietoa ei ole jatkohyödynnetty, oppilas saa peruutettua suostumuksensa Oma Opintopolku-palvelussa tai lomakkeella ilmoittamalla ja kyseisen suoritustiedot poistetaan tietovarannosta. Opetushallitus huolehtii silloin KOSKI-tietovarantoon tallennettujen kyseisten suoritustietojen poistamisesta, mikä tapahtuu Oma Opintopolussa oppilaan peruutettua suostumuksensa välittömästi peruutustoiminnallisuuden käyttämisen jälkeen.

Tietoja ei poisteta kuitenkaan oppilaitosten omista opintohallintojärjestelmistä, sillä suostumuksen peruutus koskee vain KOSKI-tietovarannossa olevia tietoja.

Koulutustoimijan ja/tai oppilaitoksen oma otsikko

Ohje oppilaitokselle ja koulutustoimijalle: Täydennä/muokkaa tekstiä sopivaksi korostettuihin, keltaisella merkittyihin kohtiin. Voit myös poistaa tekstistä ylimääräisiä vaihtoehtoja, joita koulutustoimija ei tarjoa tai joita informointi ei omassa tapauksessasi koske. Voit myös lisätä tähän muuta oppilaitoksen ja/tai koulutustoimijan omaa infotekstiä aiheesta. Poista lopuksi kursivoitu ohjeteksti. Voit tehdä informointilomakkeesta koulutus- tai osaamismerkkikohtaisen, tai hyödyntää samaa lomaketta

yleiskäyttöisempänä siten, että lomakkeella on mainittuna kaikki kyseisen lukuvuoden aikana tarjolla olevien opintojen tiedot. Voit halutessasi kertoa myös henkilölle, millä välineellä tiedot tallennetaan. Voit myös siirtää tämän osion otsikon ja tekstin paikkaa oppilaitoksen omassa asiakirjapohjassa, vaikka tässä malliasiakirjassa sille varattu paikka sijaitsee vasta tiedoston lopussa, tai lisätä tarvittavan määrän uusia otsikoita asiakirjaan.

Koulutustoimijan nimi tarjoaa mahdollisuutta antaa suostumus **oppilaitoksen nimi**ssa suoritettujen, alla mainittu opintotietojen tietojen tallentamiseen tietovarantoon.

- vapaan sivistystyön koulutuksen/kurssin nimi**
- vapaan sivistystyön osaamismerkkin nimi**
- taiteenala** yleisen oppimäärän yhteiset opinnot
- taiteenala** yleisen oppimäärän teemaopinnot
- taiteenala** laajan oppimäärän perusopinnot
- taiteenala** laajan oppimäärän syventävät opinnot

Tiedot tallennetaan Opetushallituksen ylläpitämään opetuksen ja koulutuksen tietovarantoon (KOSKI-tietovaranto) **X.X.20XX** alkaen.

Tiedot tallennetaan

- järjestelmäintegraation avulla siirtämällä**
- Virkailijan Opintopolun käyttöliittymän avulla.**

Tallennetut tiedot ovat oppijan ja alaikäisen oppijan huoltajan tarkasteltavissa Oma Opintopolku-palvelussa heti niiden tallentamisesta lukien.

Rekisterinpitäjien yhteystiedot

Löydät ajantasaiset Opetushallituksen yhteystiedot sekä Opetushallituksen tietosuojavastaavan yhteystiedot KOSKI-palvelun tietosuojaselosteelta. Sähköpostiosoitteet: koski(a)opintopolku.fi, tietosuoja(a)oph.fi.

Koulutustoimijan nimi tietosuojavastaavana toimii **nimi, yhteystiedot**.

Muut yhteystiedot / Muut henkilötietojen käsittelijät

Ohje oppilaitokselle ja koulutustoimijalle: Täydennä tähän tarvittaessa muut henkilötietojen käsittelijäorganisaatiot, niiden yhteystiedot ja mahdolliset tietosuojavastaavien tiedot. Poista lopuksi kursivoitu ohjeteksti. Mikäli muita henkilötietojen käsittelijäorganisaatioita ei ole, voit poistaa Muut yhteystiedot / Muut henkilötietojen käsittelijät -otsikon ja ohjetekstin. Alla oleva kohta on tarkoitettu erityisesti taiteen perusopetuksen sopimusoppilaitosten ja niiden ylläpitäjien tietojen ilmoittamiseen.

Organisaation nimi tietosuojavastaavana toimii **nimi, yhteystiedot**.

Linkit

- Rekisteröityjen informointi: **Täydennä tähän oman kuntasi/kuntayhtymäsi/yksityisen palveluntuottajasi verkkopalvelun tms. kanavan osoite, josta materiaalit (esim. tietosuojaseloste) rekisteröityjen informoimiseen löytyvät.**

- Opetuksen ja koulutuksen valtakunnallinen tietovaranto (KOSKI):
<https://www.oph.fi/fi/palvelumme/koski-palvelu> (suomi)
<https://www.oph.fi/sv/tjanster/koski-tjansten> (ruotsi)
- KOSKI-palvelun tietosuojaseloste:
<https://opintopolku.fi/konfo/fi/sivu/koski-palvelun-tietosuojaseloste>
- Oppijanumerorekisterin tietosuojaseloste:
<https://opintopolku.fi/konfo/fi/sivu/oppijanumerorekisterin-tietosuojaseloste>
- Laki valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä (884/2017):
<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2017/20170884>
- Oma Opintopolku-palveluun kirjautuminen:
<https://opintopolku.fi/oma-opintopolku/>
- Lisätietoa Omat opintosuoritukseni-osiosta:
<https://opintopolku.fi/konfo/fi/sivu/oma-opintopolku#omat-opintosuoritukseni>
- Lisätietoa suostumuksesta henkilötietojen käsittelyn suoja-toimena:
<https://tietosuoja.fi/rekisteroidyn-suostumus>